

**Szakmai beszámoló a
Civil szervezetek az európai biztonságért című projekt teljesítéséről**

A program időterve, ütemezése: **2010.01.01. - 2010.05.31.**

I. Előkészítés	2010. január 31.
II. Program lebonyolítása	
A) tanulmánykötet	2010. április 30.
B) civil térkép véglegesítése, sokszorosítása, terjesztése	
III. Program lezárása – szakmai és pénzügyi beszámoló leadása	2010. május 31.

A program lebonyolítása a tervnek megfelelően lezajlott. Az Alapítvány ezzel a feladattal a 2008-ban megkezdett három éves program II. ütemére nyert támogatási szerződésben meghatározott feladatait teljesítette.

A program feladatai

I. Előkészítés

A *Biztonságpolitikai témacsoport* szakmai megbeszélésén véglegesítette a Biztonságpolitikai prognózis 2015-ig című tanulmánykötetbe kerülő újabb 5 tanulmányt. A tanulmányok között új téma került megtárgyalásra, a Magyar Köztársaság polgári válságkezelési politikája, tekintettel a téma aktualitására, az euro-atlanti integrációban való magyar részvétel jelentősége miatt. Döntés született, hogy a tanulmánykötetet – terjedelme és ebből fakadó költségei miatt CD-n, ill. honlapról letölthető módon terjesztjük.

A *Tematikus Civil Térkép témacsoport* szakmai előkészítő értekezletén áttekintette a program I. ütemében kidolgozott – 24 civil szervezet adatait tartalmazó tájékoztató kiadvány tartalmának bővítési koncepcióját. Eszerint a bővített kiadvány tartalmazza a részt vevő civil szervezetek középtávú stratégiai feladatainak felsorolását és bemutatását, továbbá a szervezetek tevékenységének tapasztalatait és módszertanát.

A szervezetek tájékoztatták egymást a 2011. év első félévi magyar EU-elnökség időszakában általuk tervezett tevékenységről, továbbá elemezték az állami és civil együttműködés lehetőségeit és helyzetét az elnökség időszakában.

II. A program lebonyolítása

A) Elkészült a „Biztonságpolitikai prognózis 2015-ig” című tanulmánykötet. A tanulmánykötet 5 résztanulmány megírása, műhelyvitája. A tanulmánykötet az 5 új tanulmánnyal az első ütemben, 2009 júniusáig elkészült korábbi tanulmányokkal egy kötetbe került. A tanulmányok szerzői listáját, címét a külön melléklet tartalmazza.

A tanulmányok szerzői gárdája összetétel biztosítja, hogy a neves kutatók, újságírók, kormányzati-közigazgatási tapasztalattal rendelkező szerzők a témájukat a szokásostól eltérő szempontokat is figyelembe véve dolgozták föl. A tanulmányírók felkérés alapján tanulmányukban a lehetséges változások mellett felsorolták azokat a gyakorlati szempontokat is, melyek megismerése feltétlenül segíti a konvencionálistól eltérő gondolkodást. A témák

feldolgozása alapelve a problémafelvető írásmód. Éppen ezért a szerzők önállóságát a szerkesztő nem befolyásolta, tehát lehetségesek olyan kérdések, javaslatok amelyek vitára készítetik az olvasókat. Véleményünk szerint a kötetet – esetleges egyenetlenségei ellenére – mind a „hivatásos” olvasók – politikusok, külpolitikai szakértők, mind a felsőoktatásban biztonságpolitikai szakon tanuló egyetemi hallgatók.

A tanulmányok szerkesztői megkötése csupán az volt, hogy a szerzők koncentráljanak a biztonsági kihívásokra, csak röviden mutassák be a szervezet (nemzetközi biztonsági struktúrák), államok általános politikáját és részletesen fejtsék ki a középtávon várható politikai fejleményeket. Hangsúlyos szerkesztési igény volt a szerkesztők részéről, hogy a tanulmányok záró szakaszában fogalmazzák meg – amennyire lehetséges – a Magyar Köztársaság kapcsolatai szempontjából fontosnak tartott kérdéseket és problémákat, illetve véleményüket a megoldásról.

A tanulmánykötetet CD-re írva terjesztjük – kormányzati és nemkormányzati szervezetek számára, illetve a biztonságpolitikát oktató felsőoktatási intézmények számára. Ezen kívül a BHKK honlapjáról térítésmentesen letölthető.

A tanulmányok műhelyvitája szakmai közönséggel zajlott le, illetve 2010. április 15-én aktuális témaként a szlovák-magyar nemkormányzati, civil szervezetek kapcsolatai témában nyilvános konferencia zajlott. A konferencia előadói között voltak a Szlovák Atlanti Tanács elnöke, R. Kacer ny. nagykövet, Štefan Daňo főkonzul, Szlovák Köztársaság, dr. Gyarmati István nagykövet, a Demokratikus Átalakulásért Alapítvány igazgatója, Racskó Erzsébet, a L'udové Noviny főszerkesztője többek között.

A konferencia – és ezen keresztül a program is, széles nyilvánosságot kapott.

Népszava, 2010. április 16. szám, 2. oldal

<http://defsec.info/news/hungarian-slovakian-conference-on-nato-eu-defence-policy>

<http://www.168ora.hu/globusz/lehet-jo-barat-magyar-es-szlovak-53963.html>

Farkas József tudósítása

<http://www.luno.hu/content/view/9841/26/>

http://www.hirneked.hu/index.php?3/2174309/0/0/0/0/0/magyar-szlovak_konferencia_a_ket_oroszag_erdekei_megegyeznek

<http://uj szo.com/online/kulfold/2010/04/15/magyar-szlovak-konferencia-a-ket-oroszag-erdekei-megegyeznek>

http://galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=6716:magyar-szlovak-konferencia-a-ket-oroszag-erdekei-megegyeznek&catid=38:ahirek&Itemid=108

http://belfold.ma.hu/tart/cikk/a/0/67758/1/belfold/Magyarszlovak_konferencia_Slota_kijelentesei_scifibe_illok?place=srss

A szerződésben foglalt feladatok szerint elkészült a Külügyminisztérium számára a BHKK külkapcsolati irányvonalat illető javaslata a tanulmányok alapján, melyben az alapítvány összefoglalja a tanulmányokban megfogalmazott főbb szempontokat, illetve súlyozva szerepelteti – az álláspontunk szerint – a magyar külkapcsolatok számára fontos szempontokat, főképpen a regionális kapcsolatok területén a public diplomacy lehetőségeit, mellyel a kormányzati külpolitikát saját eszközeikkel, hálózatukkal támogatják.

Elkészítettük az Európai Unió 2011 ülése, magyar elnöksége idejére tervezett civil szervezetek nemzetközi konferenciájának nyilatkozattervezetét, melyet további műhelymunkával kívánunk fejleszteni, véglegesíteni.

B) Elkészült a Civil szervezetek együttműködése – tájékoztató kiadvány bővítése a szervezetek koncepció, munkatervek, elképzelések 2015-ig a *public diplomacy* kérdéskörében az európai együttműködésre.

A program alapján 4 szakágazatban – biztonságpolitika, köz- és magánbiztonság, ökológiai és természetvédelem, humanitárius és kisebbség – együttműködő 25 civil szervezet részvételével a tájékoztató „civil térkép” bővítése az előkészítés során kidolgozott és elfogadott szempontok alapján lezajlott. A szervezetek képviselői lektorálták a kiadványt, egyetértésük eredményeképpen hozzájárultak a kiadvány lezárásához, véglegesített szövegéhez.

A civil térkép két fő fejezete a szervezetek munkaterve – kiemelten az EU magyar elnökségének időszaka, valamint a civil szervezetek közös javaslata az európai biztonság megerősítésére.

A közös javaslat kidolgozásnak, részletes feladatainak koncepcióját a szervezetek a 2010. májusi záróértekezleten elfogadták, amely a program III. ütemében kerül kibontásra és pontosításra. A záróértekezleten a programvezetők, illetve az Alapítvány kuratóriumi elnöke értékelte a program eredményeit, a szervezetek képviselői úgyszintén.

A program egyedülálló eredménye, hogy a nonprofit civil szervezetek tematikusan összegzett adatait tartalmazza, melyet a résztvevők egyaránt első lépésnek tartottak. A biztonsági relációban hasonló összesítés nem készült még. A program hatását mutatja, a Zrínyi Nemzetvédelmi Egyetem nonprofit szervezetek működését vizsgáló tanszéki csoportjának tanulmánya hivatkozik erre. Ugyancsak a program sikere, hogy a civil szervezetek számára lehetővé teszi programjaik összehangolását, egy-egy területen az együttműködésből fakadó szinergia érvényesülését, ugyanakkor egyetlen szervezetnek sem kell kompromisszumot kötnie önállósága rovására. A program megtalálta azt a keskeny „ösvényt”, amelyen a szervezetek közötti konkurencia fennmaradása ellenére az együttműködés igénye optimálisan kielégíthető.

A beszámolóhoz csatoljuk a „Hazai civil szervezetek az európai biztonságért” c. kiadványt, amely a BHKK honlapjáról is letölthető térítésmentesen.

Emellett – tekintettel a tervezett nemzetközi konferenciára – elkészült egy külföldi olvasó számára haszonnal forgatható rövidített tájékoztató, mely elsősorban a szervezeteket és kapcsolati pontjaikat mutatja be. A kiadványt a 25 szervezet saját partnereinek küldi el, illetve a BHKK továbbítja a Magyarországon akkreditált külföldi követségek számára.

A rövidített tájékoztató kiadvány elkészült, angol nyelvre fordítása folyamatban van, ezt követően a BHKK honlapjának angol nyelvű oldaláról letölthető.

A kiadványt 60 példányban sokszorosítottuk, illetve CD-n jelenik meg.

„A Tematikus Civil Térkép témacsoportban dolgozó szervezetek munkájának eredményei és a 2015-ig tervezetten megoldandó feladataik, valamint a követésre alkalmas módszerek” című kiadvány tartalma

- Bevezetőben taglalja civil szervezetek munkájának rövid összegzését a 2000-2008. közötti időszakról.
- Továbbá részletesen bemutatja, a témacsoport civil szervezeteinek alaprendeltetését és a biztonság fenntartása/erősítése terén, az elmúlt közel tíz évben elért eredményeit, valamint

- Befejezésképpen körvonalazza azon feladatokat, melyek megoldásában a témacsoport hazai civil szervezetei részvétele mellett, az EU-s civil szervezetek kapcsolódó munkájára is számot tarthat.

„Munkaterv a magyar EU-elnökség ideje alatt, a Tematikus Civil Térkép témacsoport részéről megoldandó – az európai biztonságot erősítő – közös feladatokra” című dokumentumban:

- Szerepelnek azon feladatok melynek megoldása, előkészíti – a témában felkért nemzetközi civil szervezetek részvételével megtartandó – konferencia eredményes megrendezését.
- A konferencián a résztvevők: megismerkednek hazánkban és a meghívott országokban a civil szervezetek részvétele mellett, az elmúlt öt évben megvalósított főbb feladataik eredményeivel; valamint meghatározzák azon főbb feladatokat, melyeket az elkövetkező években közösen terveznek megoldani.

III. Program lezárása – szakmai és pénzügyi beszámoló leadása 2010. május 31.

A projekt közel hároméves munkájának ünnepi értékelése, a készített kiadványok átadása : 2010. május 25-én. A rendezvény eseményei:

- A projekt tervezett céljának és a megoldás eredményeinek rövid ismertetése.
- Előadó: Dr. Botz László, a BHKKA kuratóriuma elnöke
- Gondolatok a biztonságpolitikai prognózis munkái kapcsán.
Előadó: Dr. Deák Péter, projektvezető
- Vélemények, eszmecsere
- A kiadványok átadása

A projekt résztvevői, sajtóvisszhang

A projektben a 25 civil szervezet képviselői rendszeresen találkoztak, információt egyeztettek, közös problémákat megbeszéltek, tehát eredmény a folyamatos kapcsolattartás.

A megbeszéléseken felmerülő közös problémák, amit a résztvevők tapasztaltak és megfogalmaztak: a középtávú feladatok tervezését bizonytalanná teszi a finanszírozás bizonytalansága, a források hiánya.

Az EU 2011. évi magyar elnökségének tervei viszonylag kevés támpontot adnak arra vonatkozóan, milyen mértékben igénylik az állami szervezetek a civil szervezetek támogatását.

A civil szervezetek közül a szociális, humanitárius szférában tevékenykedő operatív szervezetek számára a tervezés kevésbé jelent gondot.

A biztonságpolitikai elemzéssel, kutatással foglalkozó szervezetek igénylik, hogy az állami szféra tekintse partnernek őket és időről-időre szakértői megbeszéléseken egy szakterület képviselőjét delegálja.

A fenti problémákra figyelemmel a civil szervezetek középtávú tervei, éves akcióprogramjai a biztosan tervezhető (forrással rendelkező) feladatokat tervezték.

A tervezett feladatok végleges pontosítása – benne a magyar EU-elnökség idején tartandó nemzetközi civil konferencia – a Munkaterv szerint történik majd.

A nemzetközi civil szervezetek az európai biztonságért konferencia célja:

- erősíteni fogja a magyar és EU országaiból érkezett civil szervezetek közötti együttműködést
- jól szolgálja az EU biztonságát, a magyar és a nemzetközi civil szervezetek részéről eddig elért eredmények bemutatásával, kiemelve azokat, amelyek a magyar elnökség ideje alatt befejeződnek
- A konferencia közös nyilatkozatot fogad el az európai biztonság civil támogatása címmel (munkacím), illetve tartalmazza a közös feladatokat (két- és többoldalú együttműködés)
- közös biztonságpolitikai adatbázis létrehozása a BHKK koordinációjával

Disszemináció

Az elkészült biztonságpolitikai résztanulmányok a BHKK honlapján megjelentek/megjelennek.

A tanulmányok részletei olvashatók a www.zipp.hu hírportálon.

A BHKK – Pallas Páholy kül- és biztonságpolitikai klubja a prognózis témáit taglalta, esetenként a szerző részvételével – alkalmanként 30-40 látogatót jelent, akik vitában elemzik a témát. Az eseményekről tudósítás olvasható: www.klubhalo.hu

A civil szervezetek repertóriumának továbbítása révén elérjük a nemzetközi szervezeteket, ez utóbbi 25 magyar szervezet egyenként minimum 2-3 társszervezetét érinti, összesen legkevesebb ötven szervezetet külföldön.

A projekt munkatársai

dr. Koós Anna, biztonságpolitikai témacsoport vezetője
Balogh Béla, civil szervezetek témacsoport vezetője
Nagy Károly főiskolai hallgató, önkéntes munkatárs, szervező
Berhidi Ádám egyetemi hallgató, szerkesztő, koordinátor
Nacsa Roland önkéntes, szervező
Angyal Zsuzsanna főiskolai hallgató, önkéntes (fordítás)

Budapest, 2010. május 28.

dr. Koós Anna
igazgató